

Monitor en afspraken open standaarden

Nationaal Beraad Digitale Overheid op 10 februari 2015

Status: Ter informatie

Afzender: Forum Standaardisatie

Het Forum Standaardisatie monitort jaarlijks de naleving van de afspraken over adoptie van open standaarden door overheden. Uit de "Monitor Open Standaarden 2014"¹ blijkt dat de adoptie van open standaarden in de centrale e-overheidsvoorzieningen uit de GDI redelijk op orde is. Voor het derde jaar op rij blijkt evenwel dat in meer dan de helft van de ICT-aanbestedingen onterecht niet naar relevante open standaarden wordt gevraagd. De parlementaire commissie ICT-projecten (commissie Elias) beveelt aan dat er daadwerkelijk wordt toegezien op de naleving van het 'pas toe of leg uit'-beleid rondom open standaarden (aanbeveling 9)².

Het Forum Standaardisatie zal daarom in mei 2015 – in afstemming met de Regieraad Interconnectiviteit– de resultaten van de monitor 2014 nader toelichten en een uitgewerkt advies voor de opname van adoptie-afspraken in het Digiprogramma (ter besluitvorming) uitbrengen aan het Nationaal Beraad. Het betreft:

1. Herbevestiging van overheidsbrede 'pas toe of leg uit'-afpraak

'Pas toe of leg uit' betekent dat overheden bij aanschaf van ICT moeten kiezen voor de relevante open standaarden van de zogeheten 'pas toe of leg uit'-lijst. Afwijken mag alleen bij zwaarwegende redenen en hierover moet via het jaarverslag worden verantwoord. Voor het Rijk is het 'pas toe of leg uit'-principe vastgelegd in een Rijksinstructie.³ De 'pas toe of leg uit'-afpraak voor decentrale overheden komt terug in resultaatverplichting 20 van i-NUP en in bestuursakkoorden.⁴ Nu i-NUP per eind 2014 formeel is afgelopen, is het noodzakelijk deze afspraak te herbevestigen en daarmee te verlengen.

2. Aanvullende adoptieafspraken ter stimulering van brede toepassing

Deze aanvullende adoptieafspraken zijn er op gericht om het daadwerkelijk gebruik van open standaarden slim en direct te stimuleren. Te denken valt bijvoorbeeld aan nadere focus op standaarden met prioriteit uit de 'pas toe of leg uit lijst' en een verplichte 'standaarden-check' bij grote ICT-investeringen (in lijn met BIT-advies Elias). Eerder werd de ambitie om adoptieafspraken te maken al opgenomen in de notitie "Uitwerking Ambities vertrekpunt 2017" van het Nationaal Beraad van 9 december 2014.

¹ Monitor Open Standaarden beleid, <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/beleid-en-monitoring/>

² Rapport Commissie Elias, 'Parlementair onderzoek naar ICT-projecten bij de overheid', <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/33326/kst-33326-5>

³ 'Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten', <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2008-837.html>

⁴ 'Pas toe of leg uit'-regime, <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-overheden/pas-toe-of-leg-uit-regime/>